

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА
МОГИЛИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
Чорноморського національного

університету імені Петра Могили

Леонід КЛИМЕНКО

«01» липня 2022 р.

ПРОГРАМА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
з історії України

Розглянуто і затверджено на
засіданні приймальної комісії
ЧНУ ім. Петра Могили
протокол № 11 від 01.07.2022 р.

Миколаїв – 2022 рік

1. Загальні положення

Програму вступного випробування з української мови (індивідуальна вступна співбесіда) розроблено згідно з Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 р. (Наказ Міністерства освіти і науки України 27 квітня 2022 року № 392, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400).

2. Зміст програмного матеріалу

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз Визволення України. Загальна українська рада.

Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці.

Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр.

Повсякденне життя на фронті й у тилу.

ПОЧАТОК УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Причини, рушійні сили та періодизація Української революції 1917–1921 рр. Українська Центральна Рада. Михайло Грушевський. Всеукраїнський національний конгрес. Українізація армії. Вільне козацтво.

Відносини Центральної Ради з Тимчасовим урядом. I Універсал Центральної Ради. Генеральний секретаріат. Володимир Винниченко. II Універсал УЦР. Збройний виступ самостійників.

Прихід до влади у Росії більшовиків: позиція УЦР. Боротьба за владу в Києві 28–31 жовтня 1917 р. III Універсал УЦР. Внутрішня та зовнішня політика Центральної Ради після проголошення Української Народної Республіки. Встановлення кордонів. Галицько-буковинський курінь Січових стрільців.

Події 1917 року в Криму. Курултай і Кримська Народна Республіка. Кримськотатарський національний рух.

Початок агресії більшовицької Росії проти УНР. Проголошення в Харкові більшовицької влади в УНР. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій під Крутами. IV Універсал УЦР: проголошення незалежності УНР.

Більшовицько-російська окупація України.

Мирний договір УНР із Центральними державами. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим.

Законотворча діяльність УЦР взимку–навесні 1918 р. Конституція УНР.

РОЗГОРТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. БОРОТЬБА ЗА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ

Павло Скоропадський. Українська Держава. Внутрішня та зовнішня політика. Зародження повстанського руху.

Кримські крайові уряди. Спроби приєднати Крим до України.

Антигетьманське повстання і відновлення УНР. Директорія. Трудовий конгрес. Симон Петлюра.

Розпад Австро-Угорської імперії і західноукраїнські землі. Листопадовий зрив. Проголошення ЗУНР. Державне будівництво. Євген Петрушевич. Початок польсько-української війни. Галицька армія. Злука УНР і ЗУНР та її історичне значення.

Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Хотинське повстання.

Військова присутність Антанти на півдні України.

Друга війна більшовицької Росії з УНР. Антибільшовицький повстанський рух. Реорганізація Директорії УНР. Державне будівництво та національна політика.

Більшовицько-російська окупація України. Український націонал-комунізм. Формування державної системи УСРР. Політика Воєнного комунізму. Червоний терор.

Отаманщина. Нестор Махно. Холодноярська республіка.

Наступ польських військ. Чортківська офензива. Окупація польськими військами території Західної області УНР. Наступ об'єднаних українських армій. Наступ білогвардійських військ на Київ. Денікінський режим в Україні. Перший Зимовий похід. Повернення більшовицького режиму.

Український націонал-комунізм.

Варшавська угода. Війна союзницьких українсько-польських військ проти більшовиків у 1920 р. Розгром більшовиків під Варшавою–Замостям.

Поразка Збройних сил Півдня Росії. Червоний терор у Криму.

Повстанський рух 1920–1921 рр. Другий Зимовий похід. Поразка та наслідки українського визвольного руху.

Нові тенденції розвитку культури 1914–1921 рр. Освіта. Наука. Мистецтво. Георгій Нарбут. Релігійне життя. Культурно-освітня діяльність громадських організацій.

Повсякденне життя.

ВСТАНОВЛЕННЯ Й УТВЕРДЖЕННЯ КОМУНІСТИЧНОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ

Формальний та реальний статус УСРР у “договірній федерації” радянських республік. Християн Раковський. Утворення СРСР: наслідки для України. Адміністративно-територіальний поділ УСРР.

Антибільшовицький повстанський рух. (Холодноярська республіка та інші). Масовий голод 1921–1923 рр. Впровадження непу в УСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності.

Політика коренізації в УСРР: ставлення влади та населення. Олександр Шумський. Згортання та наслідки українізації. Микола Скрипник.

Утворення Кримської АСРР у складі РФСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР.

Релігійне життя в УСРР. Українська автокефальна православна церква (УАПЦ). Василь Липківський.

Хлібозаготівельні кризи. Форсована індустріалізація. Створення військово-промислового комплексу. Згортання непу і перехід до директивної економіки.

Розкуркулення і насильницька колективізація. Опір селянства. Примусові хлібозаготівлі. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Національно-демографічні зміни.

Формування культу особи Сталіна. Порушення прав людини в умовах тоталітарного режиму. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання. Політичні процеси 1920-х – початку 1930-х рр. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Припинення українізації. Посилення русифікаторської політики. Розстріляне відродження. Антицерковна політика влади та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.

Конституція УРСР 1937 р.

Ідеологізація національно-культурного життя радянської України. Освіта. Наука. Мистецькі спілки у 1920–1930-х рр. Митці Розстріляного відродження й апологети соцреалізму. Кінематограф. Олександр Довженко.

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Осадництво. Пацифікація. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Андрей Шептицький.

Українські політичні організації. Українське народно-демократичне об'єднання. Українська військова організація й Організація українських націоналістів. Євген Коновалець.

Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українська національна партія.

Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Августин Волошин.

Культурне й релігійне життя на західноукраїнських теренах в умовах іноземного панування. Політичне та культурне життя української політичної еміграції.

УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Українці в польській армії. Розкол ОУН. Андрій Мельник. Степан Бандера.

Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянська окупація нових територій. Масові

політичні репресії 1939–1940 рр.

Політичне та соціально-економічне становище в Україні напередодні німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941–1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Тактика “випаленої землі” та інші злочини комуністичного тоталітарного режиму.

Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Тарас Бульба (Боровець).

Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Новий порядок. Колабораціонізм. Самоврядування під німецькою окупацією. Остарбайтери. Військовополонені. Концтабори. Масове знищення мирного населення. Голокост. Трагедія Бабиного Яру. Праведники народів світу в Україні. Олена Вітер.

Українська повстанська армія. Роман Шухевич. Українсько-польське протистояння. Українська головна визвольна рада. Радянський партизанський рух. Сидір Ковпак.

Бойові дії 1942–1943 рр. Бої на Лівобережжі влітку–восени 1943 р. Чорноскитники. Битва за Дніпро. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України.

Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни.

Культура в роки війни. Освіта і наука. Література. Образотворче мистецтво. Музика та кіно.

УКРАЇНА В ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ

Посилення радянської та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944–1950-х рр. Василь Кук.

Велика блокада. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944–1946 рр.). Операції “Вісла” і “Захід”. Ліквідація УГКЦ у 1946–1949 рр.

Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Обмін територіями 1951 р. Участь УРСР в міжнародних організаціях.

Внутрішньополітична й економічна ситуація УРСР. Масовий голод 1946–1947 рр. Ідеологічні кампанії. “Чистки” творчої інтелігенції.

Культура в перші повоєнні роки. Відбудова системи освіти. Наука. Література. Володимир Сосюра. Максим Рильський. Образотворче мистецтво. Музика та кінематограф.

Повсякденне життя в перші повоєнні роки.

УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ

Внутрішньополітична ситуація в УРСР у першій половині 1950-х рр. Стан промисловості і сільського господарства. Військово-промисловий комплекс.

Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Реабілітація жертв сталінських репресій.

Адміністративно-територіальні зміни. Вхідження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Раднаргоспи. Соціальні наслідки економічної політики другої половини 1950-х – першої половини 1960-х рр.

Зародження дисидентського руху в Україні та його течії. Левко Лук'яненко. Антирадянські виступи 1960-х рр.

Науково-технічна революція: внесок українців. Сергій Корольов. Реформи освіти та процеси зросійщення. Антирелігійна кампанія. Відлига в мистецтві. Ліна Костенко. Іван Драч. Василь Стус. Розвиток спорту.

УКРАЇНА В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ

Економічна ситуація в УРСР. Продовольчі програми.

Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Зміни в соціальній та національній структурі населення.

Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Іван Дзюба: “Інтернаціоналізм чи русифікація”. Михайло Брайчевський: “Приєднання чи возз'єднання”.

Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ). Самвидав. “Український вісник”. “Смолосокип”. В'ячеслав Чорновіл.

Відродження пам'яті про Голодомор. Українська діаспора та її внесок у відродження України.

Кримськотатарський національний рух. Мустафа Джемільєв.

Розвиток освіти та науки. Формування опозиційних течій у культурі. Українське мистецтво. Досягнення українських спортсменів. Молодіжний неформальний рух в Україні.

ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Поглиблення диспропорцій рівня життя населення.

Гласність і політичний плюралізм на українських теренах. Активізація національно-демократичного руху. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи.

Культурно-мистецьке життя як вираз суспільних настроїв. Фестиваль “Червона рута”. Релігійне відродження.

Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті.

Створення Автономної Республіки Крим. Меджліс кримськотатарського народу. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р.

Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук.

Розпад СРСР. Міжнародне визнання України.

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ

Державотворчі процеси в умовах незалежності України. Повернення кримських татар на історичну батьківщину. Питання адміністративно-політичного

статусу Криму.

Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності в незалежній Україні. Конституція України 1996 р.

Економіка України в 1991–1998 рр. Запровадження гривні. Демографічні процеси. Трудова еміграція.

Економіка України в 1998–2004 рр. Олігархічна система. Початок інтеграції української економіки в європейський і світовий економічний простір.

Політична розбудова суспільства. Леонід Кучма. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Конфронтація навколо острова Тузла.

Помаранчева революція. Віктор Ющенко. Конституційна реформа 2004 р.

Україна в системі міжнародних відносин.

ТВОРЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНИ

Соціально-економічний розвиток і суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Віктор Янукович.

Загострення відносин із Російською Федерацією.

Революція Гідності. Небесна Сотня. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Російсько – українська війна. Олександр Турчинов. Петро Порошенко.

Гібридна війна. Бойові дії на сході України. Антитерористична операція в Донецькій і Луганській областях. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти на агресію Російської Федерації проти України. Спроби мирного врегулювання.

Соціально-економічний розвиток України після 2014 р.

Євроінтеграційний поступ України: економічні та політичні аспекти. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України.

Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття. Релігійне життя. Зміни в системі національної освіти. Основні тенденції розвитку науки. Розвиток спорту та здобутки українських спортсменів. Література та мистецтво. Міжнародні пісенні конкурси Євробачення в Україні. Українці у світі.

Перелік питань для співбесіди

1. Україна в роки Першої світової війни.
2. Добровольці та волонтери: від Першої світової до сучасної агресії Росії проти України.
3. Початок Української революції.
4. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності.
5. Українська революція: загальноукраїнський і регіональний виміри.
6. Отаманщина і повстанський антибільшовицький рух: ідейні основи і практика.
7. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні.
8. Злочини комуністичного режиму. Уроки для українського сьогодення.
9. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.
10. Україна в роки Другої світової війни.
11. Боротьба за незалежність: від УНР до УПА.

12. Участь українців у визволенні країн Європи.
13. Україна в перші повоєнні роки.
14. Україна в умовах десталінізації;
15. Україна в період загострення кризи радянської системи.
16. Відновлення незалежності України.
17. Становлення України як незалежної держави.
18. Інтеграція України в європейський та світовий економічний простір: виклики і відповіді.
19. Творення нової України.
20. Зовнішні та внутрішні загрози суверенітету України в умовах гібридної війни.

3. Критерії оцінювання

Співбесіда з історії України на вступному випробуванні у формі індивідуальної усної співбесіди включає двадцять питань – відповідно до програми НМТ (блок історії України). Кількість балів за виконання завдань з української мови може складати від 100 до 200 балів і визначається сумою балів за кожне питання, доданою до 100 балів. Відповідь за кожне питання оцінюється від 0 до 5 балів.

Продемонстровані знання та вміння	Бали
Відповідь на питання повна (90–100%), логічно побудована, аргументована достатньою кількістю прикладів відповідно до теми запитання. Абитурієнт орієнтується в темі питання, демонструє ґрунтовні знання, легко, швидко та впевнено відповідає на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить впевнено. Демонструє глибоке знання та розуміння не лише термінології, але й внутрішніх зв'язків, уміння застосовувати знання на практиці.	5
Відповідь на питання повна (75–89%), логічно побудована, аргументована достатньою кількістю прикладів відповідно до теми запитання. Абитурієнт орієнтується в темі питання, демонструє ґрунтовні знання, легко, швидко та впевнено відповідає на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить впевнено. Демонструє глибоке знання та розуміння не лише термінології, але й внутрішніх зв'язків, уміння застосовувати знання на практиці.	4
Відповідь на питання неповна (60–74%), логічно побудована, аргументована достатньою кількістю прикладів відповідно до теми запитання. Абитурієнт орієнтується в темі питання, демонструє ґрунтовні знання, легко, швидко та впевнено відповідає на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить	3

впевнено. Демонструє глибоке знання та розуміння не лише термінології, але й внутрішніх зв'язків, уміння застосовувати знання на практиці.	
Відповідь на питання неповна (59–35%), логічно побудована (допускається незначне порушення логіки викладу, що не заважає повноцінному сприйняттю викладу), аргументована достатньою кількістю прикладів. Абітурієнт орієнтується в темі питання, демонструє достатні знання, потребує певного часу для відповіді на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить впевнено. Демонструє достатнє знання та розуміння термінології та внутрішніх зв'язків, може застосовувати знання на практиці.	2
Відповідь на питання неповна (34–20%), логічно побудована (допускається незначне порушення логіки викладу, що не заважає повноцінному сприйняттю викладу), аргументована достатньою кількістю прикладів. Абітурієнт орієнтується в темі питання, демонструє достатні знання, потребує певного часу для відповіді на додаткові чи уточнюючі запитання, говорить достатньо впевнено. Демонструє достатнє знання та розуміння термінології та внутрішніх зв'язків, може припускатися незначних помилок у застосуванні знань на практиці.	1
Відповідь на питання неповна (19–0%), логічно непослідовна (логіка викладу порушена значною мірою, що заважає повноцінному сприйняттю матеріалу), аргументована лише поодинокими прикладами. Абітурієнт погано орієнтується в темі питання, демонструє низькі знання, говорить невпевнено, плутається в поняттях. Демонструє недостатнє знання та розуміння термінології та внутрішніх зв'язків, не вміє застосовувати знання на практиці.	0